

امام صادق(ع) ملجأ علمای زمان خود بود

امام صادق(ع) ملجأ و پناهگاه علمای زمانه خود بود و بسیاری از اعلام اهل سنت (از متقدم و متأخر) به شخصیت والای علمی، عبادی و اخلاقی ایشان اعتراف کرده‌اند.

امام صادق(ع) ملجأ علمای زمان خود بود/ امام(ع) در آینه منابع اهل سنت

عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص)العالمیه اظهار کرد: امام صادق(ع) ملجأ و پناهگاه علمای زمانه خود بود و بسیاری از اعلام اهل سنت (از متقدم و متأخر) به شخصیت والای علمی، عبادی و اخلاقی ایشان اعتراف کرده‌اند.

حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی رستم‌نژاد، عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص)العالمیه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، در مورد جایگاه امام صادق(ع) در منابع اهل سنت اظهار کرد: درباره زندگی، مناقب و فضائل امام صادق(ع) و تأثیرگذاری ایشان بر فرهنگ اسلامی آثار زیادی در میان شیعه و اهل سنت نگاشته شده است؛ چه کتاب‌هایی که به صورت مستقل و چه مطالبی که به صورت غیر مستقل ضمن کتاب‌های دیگر نوشته شده، بسیار زیاد است.

وی با اشاره به نمونه‌هایی از این آثار در دوران متأخر گفت: نخست باید به کتاب «؛الامام الصادق(ع)؛ حیات و آرائه و فقهه» اثر استاد محمد ابوزهره، از فقها و دانشمندان نامدار اهل سنت در الازهر، اشاره کرد. همچنین می‌توان به «؛الامام الصادق(ع)» اثر استاد منشار عبدالحلیم جندی، عالم دیگر اهل سنت، نیز اشاره کرد. این‌ها از آثاری است که در زمان ما و مستقلاً درباره امام صادق(ع) از سوی دانشمندان اهل سنت تدوین شده است.

ابوحنیفه: لولا السنتان لهلك النعمان

رستم‌نژاد در ادامه سخنان خود درباره جایگاه امام صادق(ع) در آثار تفسیری و حدیثی و تاریخی اهل سنت گفت: بسیاری از علمای بزرگ اهل سنت، از متقدمین تا متأخرین، به جایگاه رفیع امام صادق(ع) معترف بوده‌اند؛ از جمله ابوحنیفه از شاگردان بزرگ امام صادق(ع) و از فقهای چهارگانه اهل سنت درباره امام(ع) گفته است که هرگز در عمر خود فقیه‌تر و عالم‌تر از جعفر بن محمد(ع) ندیدم. (تذکره الحافظ، ج 1/166)

عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص)العالمیه افزود: آلوسی از دیگر علمای نامدار اهل سنت در کتاب خود با عنوان «؛التحفة الاثنی عشریه» می‌گوید که امام اعظم، ابوحنیفه، افتخار می‌کند و با زبان فصیح می‌گوید که «؛لو لا السنتان لهلك النعمان؛ اگر دوسال شاگردی در محضر امام صادق(ع) نبود، نعمان بن ثابت کوفی (نام کوچک ابوحنیفه) هلاک شده بود.»

امام(ع) در بیان مالک ابن انس

وی افزود: همچنین از عبارات معروفی که درباره جایگاه والای امام صادق(ع) از منظر علمای اهل سنت نقل شده، عبارت مالک بن انس است که می‌گوید: «؛ما رأْتُ عین و لا سمعت اذن و لا خطر علی قلب بشر افضل من جعفر بن محمد الصادق(ع) علماً و عبادتاً و ورعاً؛ چشمی ندیده و گوشی شنیده و به قلب کسی خطور نکرده، مردی با فضیلت‌تر از جعفر بن محمد الصادق(ع) از نظر علم و عبادت و تقوی.»

نویسنده کتاب «؛تکرارپذیری حادثه عاشورا» اضافه کرد: جاحظ از مشاهیر علما و ادبای اهل سنت درباره امام صادق(ع) گفته است: «؛جعفر بن محمد(ع) الذی ملأ الدنیا علمه و فقهه؛ جعفر بن محمد(ع) کسی است علم و فقهش دنیا را پر کرده است.»

وی ادامه داد: علاوه بر این افراد نامبرده، بسیاری از مشاهیر دیگر متقدم اهل سنت از جمله شهرستانی (صاحب ملل و نحل)، حافظ ابونعیم اصفهانی، ابن خلکان، ابن حجر عسقلانی، ابن حبان، محمد بن طلحه شافعی، ابن حجر هیثمی، خیرالدین زرکلی، عبدالرحمن بن الجوزی و بسیاری دیگر درباره مقام والای علمی و عبادی امام صادق(ع) مطالبی نگاشته‌اند.

احمد امین: وسعت علمی امام صادق(ع) در میان مردم بی‌نظیر بوده است

رستم‌نژاد با بیان این‌که علاوه بر علمای متقدم اهل سنت، بسیاری از دانشمندان متأخر نیز درباره امام صادق(ع) فراوان سخن گفته‌اند، تصریح کرد: احمد امین مصری که از اعلام معاصر اهل سنت است، درباره امام(ع) می‌گوید: وسعت علم و اطلاع امام صادق(ع) در میان مردم بی‌نظیر بود و او را به سبب صداقتش، صادق می‌گفتند! که البته ما برای این مطلب دلایل دیگری داریم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به این‌که امام صادق(ع) ملجأ و پناهگاه علمای زمان خود شد، افزود: ابن حجر در کتاب خود با عنوان ««الصواعق المحرقة علی اهل الرفض و الضلال و الزندقة» (ج 2/576) نکته‌ای قابل توجه دارد و درباره امام(ع) می‌گوید: ««نقل الناس عنه من العلوم ما سارت به الركبان و انتشر صيته فی جميع البلدان؛ مردم به اندازه‌ای از وی علوم نقل کردند که در تمام دنیا منتشر شد و شهرتش سراسر جهان را فراگرفت».

مؤلف کتاب ««جلوه‌های پیام الهی در قرآن» اضافه کرد: عبدالرحمن بسطامی، از علمای حنفی مذهب، در کتاب خود با عنوان ««مناهج التوسل فی مباحج الترسل» نکته‌ای دارد و می‌گوید: جعفر بن محمد(ع) کسی است که دانشمندان به در خانه‌اش هجوم می‌آوردند.

هفتصد حلقه علمی ««قال الباقر(ع)» و ««قال الصادق(ع)» می‌گفتند

وی افزود: امام صادق(ع) قبل از آن که حوزه علمی خود را در دو منطقه مدینه (عریض و العوالی) برقرار کند، ابتدا این حوزه را در منزل خود تأسیس کرد. از زمان تأسیس حوزه امام صادق(ع) چیزی نگذشته بود که به نقل برخی از منابع تاریخی، گفته‌اند که در مسجد مدینه هفتصد حلقه علمی - از مذاهب مختلف - همگی ««قال الباقر(ع)» و ««قال الصادق(ع)» می‌گفته‌اند.